

SIGNS OF SAFETY

Signs of Safety is een benadering die door Andrew Turnell en Steve Edwards in de jaren 90 in Australië is ontwikkeld met medewerking van ruim 150 hulpverleners uit de jeugdhulpverlening en kindbescherming. Men wilde komen tot een constructieve samenwerkingsrelatie met de cliënt waarin de veiligheid van de kinderen centraal stond.

Inmiddels wordt de benadering in delen van Amerika, Canada, Engeland, Zweden, Denemarken, Nederland, New-Zeeland en Japan toegepast.

Signs of Safety is een oplossingsgerichte benadering. Het is een benadering die vooral “practicebased” ontwikkeld is en nog steeds verder ontwikkeld wordt.

De benadering biedt een werkwijze om te komen tot een balans van zorgen en krachten in de situatie van het kind. Op basis van deze balans kan een beoordeling gemaakt worden over de mate van veiligheid voor het kind en kan een veiligheidsplan ontwikkeld en uitgevoerd worden. Het veiligheidsplan is een plan waarin staat wat er moet gebeuren om een veilige situatie voor het kind te realiseren. Alle betrokkenen committeren zich aan dit veiligheidsplan. In het traject dat volgt wordt structureel getoetst of alle mensen de afgesproken verplichtingen ook daadwerkelijk nakomen.

Signs of Safety is er vanaf het eerste contact met het gezin opgericht om een veilige thuissituatie voor kinderen te creëren en gaat uit van zes praktischelementen:

- Begrijp de opstelling van ieder lid van het gezin.
- Zoek naar uitzonderingen op de mishandeling.
- Ga na wat de sterke punten en hulpbronnen van het gezin zijn.
- Concentreer je op de doelen.
- Meet veiligheid en vooruitgang.
- Beoordeel de bereidheid, het vertrouwen en de capaciteiten.

De wijze waarop we over het gezin denken bepaalt hoe we reageren. De houding van de hulpverlener is een cruciaal element om met succes te streven naar de invoering van partnerschap met de cliënt. Dit mag echter niet betekenen dat men een naïeve houding aanneemt. Signs of Safety biedt een denk- en werkwijze die het mogelijk maakt om scherp te letten op gevaar en letsel en tegelijkertijd ook een context tot stand brengt waarin de hulpverlener open kan staan en respect kan hebben voor de leden van het gezin en hen kan benaderen als potentiële partners in het creëren van veiligheid.

De praktische uitgangspunten voor het opbouwen van partnerschap, een samenwerkingsrelatie met de cliënt zijn:

- Respecteer de cliënt als iemand die het waard is om mee te werken
- Werk samen met de persoon, niet met de mishandeling
- Besef dat samenwerking ook mogelijk is wanneer er dwang is vereist
- Erken dat in elk gezin signalen van veiligheid aanwezig zijn
- Blijf veiligheid centraal stellen
- Ga na wat de cliënt wil
- Zoek altijd naar de details
- Concentreer je op het tot stand brengen van kleine veranderingen
- Verwar de details van de zaak niet met een oordeel
- Bied keuzemogelijkheden
- Behandel het gesprek als een platform voor verandering
- Behandel de praktische uitgangspunten als een streven, niet als aannames

Andrew Turnell zegt altijd dat Signs of Safety een reis is die je met de cliënten maakt. Een reis op weg naar veiligheid. Je kunt de volgende stappen doorlopen;

- Mappen
- Drie huizen
- Conferentie
- Framework
- Veiligheidsplan
- Words and Pictures
- Simular-but-different roleplay

Mappen;

Wanneer een gezin contact krijgt met de hulpverlening is het belangrijk dat de hulpverlener zo spoedig mogelijk met het gezin alle zorgen en krachten in beeld brengt. Niet alleen de focus op de zorgen maar ook kijken naar de krachten omdat daar de basis voor verandering ligt. Dit is het zogenaamde "mappen". Maak een onderscheid tussen zorgen en complicerende factoren. Met het gezin wordt een genogram en het liefste ook een sociogram gemaakt om een beeld te krijgen van mogelijke steun en veiligheidspersonen uit het netwerk.

Drie huizen;

Ook met de kinderen wordt een inventarisatie gemaakt van de thuissituatie. Kindermishandeling is vaak een syndroom van geheimhouding. Daarnaast zijn kinderen geneigd zichzelf de schuld te geven van de problemen thuis. Om met het kind in gesprek te komen wordt binnen Signs of Safety gebruik gemaakt van **de drie huizen**. Het huis van de zorgen, het huis van de leuke dingen en het droomhuis. Hier komen de 3 kolommen van het **framework**, dat met de volwassenen gebruikt wordt, terug.

Conferentie;

Samen met de ouders wordt vervolgens besloten welke mensen uitgenodigd gaan worden voor een **conferentie**. Tijdens een conferentie wordt het **framework** ingevuld. Tijdens de conferentie wordt uiteindelijk het **veiligheidsplan** gemaakt.

Framework;

Signs of Safety Assesment en planningsformulier

Familie:
Datum:
Aanwezigen:
Doel van het gesprek:

Wat zijn onze zorgen	Wat gaat er goed	Wat moet er gebeuren
<p>Schade in het verleden: (wat is er gebeurd waar we ons zorgen over maken betreffende deze of andere kinderen in de zorg van deze ouders)</p> <p>Toekomstig gevaar: (waar maken we ons zorgen over dat in de toekomst met deze kinderen kan gebeuren in de zorg van deze ouders)</p> <p>Complicerende factoren: (Wat maakt het creëren van veiligheid voor kinderen en werken met deze familie gecompliceerder)</p>	<p>Welke veiligheid zien we:</p>	<p>Doelen van de instelling gericht op veiligheid: (Wat wil de organisatie zien dat deze ouders doen in het zorgen voor de kinderen en over welke periode kan zeker te zijn dat er voldoende veiligheid is voor de kinderen zodat de casus gesloten kan worden.)</p> <p>Doelen van het gezin gericht op veiligheid: (Wat denkt de familie dat zij kunnen doen in het zorgen voor de kinderen, zodat de kinderen veilig zijn en de organisatie de casus wil sluiten)</p> <p>Wat moet er gebeuren: (Wat denken de organisatie en de familie dat de volgende stap is in het werken naar het behalen van deze doelen)</p>
<p style="text-align: center;">Veiligheidsschaal:</p> <p>Op een schaal van 0 tot 10, waar 10 betekent 'iedereen weet dat de kinderen veilig genoeg zijn zodat de organisatie de casus kan sluiten en 0 betekent dat de situatie zo slecht is voor de kinderen dat zij niet langer thuis kunnen wonen', waar plaatsen we de situatie?</p> <p style="text-align: center;">0 10</p>		

gebaseerd op het framework ontwikkeld door Tarnell en Edwards, vertaling www.signsofsafety.nl

Veiligheidsplan;

In het veiligheidsplan worden de volgende punten opgenomen;

- statements of harm and danger
- de belangrijkste zorgen en krachten en complicerende factoren
- afspraken (zo concreet mogelijk geformuleerd)
- evaluatiemomenten

Het is belangrijk dat iedereen achter het plan staat. Wanneer het veiligheidsplan gemaakt is moet er een vertaling komen voor de kinderen.

Words and Pictures

Om de veiligheid van de kinderen te vergroten is het belangrijk dat er openheid is. De kinderen moeten weten welke afspraken er gemaakt zijn en waarom die afspraken er zijn. Hiervoor wordt het Words and Pictures document gebruikt.

Simular-but-different roleplay;

In de jeugdhulpverlening wordt vaak van ouders verwacht dat zij laten zien dat ze begrijpen waar de beschuldigingen door zijn ontstaan en begrip hebben voor de dynamiek rond situaties waarin misbruik plaats vindt, voordat over gegaan kan worden tot hereniging. Deze kwesties worden een belemmerende factor in het proces van de zaak, doordat de beschuldigingen ontkend worden is het onduidelijk hoe dit doel bereikt kan worden. Bij Signs of Safety wordt in situatie waarin ouders de beschuldiging ontkennen gebruik gemaakt van het simular-but-different roleplay. Ouders worden

betrokken in een hypothetisch, of hetzelfde maar toch anders, rollenspel. In dit hypothetische scenario, spelen de ouders een ander stel, in een soortgelijke familie, geconfronteerd met gelijksoortige beschuldigingen van kindermishandeling.

Wanneer het veiligheidsplan klaar is, het plan gepresenteerd is aan het netwerk, de familie en de kinderen kan een start gemaakt worden met de uitvoering. Dit kan inhouden dat gestart wordt met (on)begeleide bezoekcontacten of hereniging van het gezin. Het veiligheidsplan zal op geplande momenten geëvalueerd worden. Wanneer blijkt dat alle afspraken nagekomen worden, de veiligheid van het kind gewaarborgd is door te werken aan alle zorgen is het tijd om de zaak te sluiten.

Als afsluiter kan het voor de implementatie van de benadering en stimulans voor het werken met deze vaak moeilijke zaken erg goed zijn om een good-practice interview te houden met het gezin. Vraag wat hen heeft geholpen om zo ver te komen, wat hielp hen, wat deed de hulpverlener waardoor zij nu deze stappen hebben genomen, etc. Focus op dat wat werkt om dit vervolgens vast te houden en in andere zaken ook te gebruiken. Op deze manier zal men steeds meer krachten van Signs of Safety ontdekken en zal het zelfvertrouwen van de werker toenemen.

TIMM consultancy

Training, Intervisie, Motivatie en Maatwerk

ROOS Consultancy

Trainen Workshop Coachen Intervisie